

J. L. LEWIS JE OKRCAL UNIONISTE

Predsednik premogarjev je izjavil, da je Barkley velik prijatelj organiziranega delavstva.

CHICAGO. — John L. Lewis, predsednik unije premogarjev, je silno okrcal voditelje CIO in AFL organizacij zaradi njihovih "malenkostnih političnih intrig" ker so nastopili proti nominaciji podpredsednika Barkleyja.

V svoji izjavi, ki jo je diktiral v Washingtonu, je Lewis slavil Barkleyja kot prijatelja organiziranega delavstva, "ki zasluži hvaležnost slehernega človeka v Ameriki, ki je primoran delati za svoj življenjski obstoj."

CHICAGO. — Predsednik H. Truman je v torek telefoniral podpredsedniku Barkleyju v Chicago ter mu izrazil svoje obžalovanje nad izjavo delavskih voditeljev, češ da je on, Barkley, prestar za nominacijo. — Barkley je sprejel predsednikov klic v svoji hotelski sobi, kjer je pospravil svoje stvari za povratek domov v Kentucky.

V izjavi, s katero je podpredsednik Barkley naznanil svoj umik iz tekme, je bila jasno vidna njegova jeza. Dejal je, da so mu gotovi samozvani delavski voditelji odklonili svojo podporo, nakar so storili potem isto tudi nekateri delegatje, ki so mu preje obljubili, da bodo glasovali zanj.

"Imperialni čarodej" je priznal, da je dal bičati zamorko

WHITEVILLE, N. C. — T. L. Hamilton, "imperialni čarodej" in boss tukajšnjih Ku kluks klanec, je priznal da je dal pred letom dni izbičati neko zamorsko žensko.

Poleg tega je imperialni "čopnik," ki je bivši grocerist, tudi priznal, da je bil voditelj vsega terorja v tem okraju.

V VSEM PRVA!

MOSKVA. — Poleg vseh drugih iznajdb, s katerimi so Rusi osrečili svet, so se zdaj spomnili, da je neki Rus iznašel tudi napravo za poljsko delo, katere kolesje se vrti na oseh s krogličnim ležiščem (roller bearing). To napravo je baje iznašel leta 1838 Vasilij Lindewald iz Moskve. Kakšna je prav za prav ta naprava, poročilo ne pove.

Kadar se ne brigate za opozorila, dokler ni prepozno, ste krivi svoje nesreče sami.

Vremenski
prerok
pravi:

Danes jasno in bolj hladno
tako podnevi kakor ponoči.

Važni dnevi svetovne zgodovine

Dne 24. julija 1898 je bila rojena Amelia Erhart, ameriška letalka, umrla (v letalski nesreči) 2. julija 1937.

Aretacija dveh inozemcev v Clevelandu

CLEVELAND. — Tukaj sta bila v torek aretirana Sam Kalynchuk, star 58 let in stanujoč na Lake Ave., in Matt Blaskovich, star 61 let in stanujoč na 1342 E. 55 St. Aretirana sta bila na podlagi zakona o državni varnosti. Kalynchuk je Poljak, Blaskovich pa po vsej priliki Judoslovčan.

Moža bosta najbrž deportirana, ker sta bila oba člana komunistične partije.

Začvoritev velike lovarne zaradi pomanjkanja jekla

V tovarni ki je prenehala z obratom, so izdelovali skoraj polovico vseh topovskih nabojev za armado.

ST. LOUIS. — Chevrolet tovarna v St. Louisu od Gen. Motors korporacije, je prenehala z obratom zaradi pomanjkanja jekla. Ta tovarna je izdelala približno polovico vseh 105-milimetarskih topovskih nabojev za armado.

V tovarni je bilo zaposlelih 2.600 delavcev. Ko se je pričela stavka jeklarjev, je imela tovarna v zalogi dovolj jekla za 20 delovnih dni. To zalogo pa so podaljšali s tem, da so dali delavcem počitnice ter okrnili delo v tovarni.

V Peoriji, Ill., pa je vodstvo Caterpillar Tractor tovarne naznanilo, da bo tovarna tudi kmalu docela prenehala z delom zaradi pomanjkanja vseh potrebščin. V tej tovarni izdelujejo gosenične naprave, ki jih rabijo mesto koles za premikanje in vožnjo traktorjev in tankov.

Gen Ridgway prispel v Atene

ATENE, Grčija. — Semkaj je prispel iz Pariza z letalom general Matthew B. Ridgway. Ogle dal si bo grško vojaštvo, ki je pod njegovo vrhovno komando. Tu ostane pet dni.

Vlak ubil sedem oseb

CENTRAL ISLIP, N. Y. — Tukaj je bilo ubitih sedem oseb, med njimi dvoje otrok, ko je na železniškem križišču zadel vlak avtomobil, v katerem so se vozili.

V "NYT TIMES MAGAZINE"

je objavljen članek, ki podaja nazorno sliko večnih komunističnih "čistk" in njihovih vzrokov. Med drugim je v tem članku rečeno:

Ponižanje Ane Pauker in drugih svetlih luči v komunistični partiji je presenetilo mnogo ljudi na Zapadu. Madame Pauker je bila ena najmočnejših žensk in na svojih rokah ima več krvi kot katera koli druga ženska na svetu, prelite za večjo slavo Stalina ter je bila po pravici smatrana kot ena najzanesljivejših zaupnic Kremlja. Zdaj pa je bila izključena iz romunskega Politbiroja, zatem odstavljena s položaja zunanje ministrice, sedaj pa bo po vsej priliki uveden proti njej teatralni proces pred "ljudskim sodiščem."

Vse to nas ne sme presenetiti. Ako je glede komunistične partije jasna kaka stvar, je ta da so njeni voditelji rojeni za to,

KAIRO V OBLASTI ARMADE

Poveljnik vojaške posadke v Kairu je zagotovil, da so inozemci absolutno varni.

KAIRO, Egipt. — General Mohamed Naguib bej, poveljnik egiptčanske armade v Kairu, je včeraj naznanil, da je armada prevzelo oblast nad Kairo.

Tozadevno naznanilo je podal preko radia.

Dejal je, da policija sodeluje z vojaštvom v vzdrževanju miru in reda ter zagotovil, da so vsi inozemci v glavnem mestu "absolutno varni".

Armada je pričela v torek popoldne ob štirih obkroževati vsa važna poslopja v glavnem mestu. Močne vojaške čete stražijo šahovo palačo ter druge važne točke.

Na vseh strateških točkah gl. mesta so razpostavljeni tanki.

Mohamed Mossadegh je postal zopet iranski premier

Tako je soglasno odločila nižja zbornica iranskega parlamenta.

TEHERAN, Iran. — Po tednu štrajkov, izgredov in krvavitelj je nižja zbornica parlamenta odglasovala z 61 glasovi proti 0, da ima dr. Mohamed Mossadegh, emocionalni svecenik iranskega nacionalizma, spet prevzeti postavo premijerja, ki jih je v sredo v veliki jezi pustil.

Istočasno je internacionalno sodišče v Haagu vzdržalo z 9 glasovi proti 5 Mossadeghovo trditve, da neko sodišče ni imelo jurisdikcije razsodbe britanske zadeve o nacionalizaciji iranske lastnine Anglo-Iranske petrolejske družbe.

Z umikom premijerja Ahmeda Qavama, ki se je zavzemal za prijateljsko poravnavo z Angleži, iz urada premijerja, je bila urta pot povratku dr. Mossadegha.

Pred parlamentom se je zbralo kakih 5.000 Mossadeghových somišljenikov, ki so imeli v svoji sredi trupa desetih ubitih izgrednikov.

Zakaj komunisti samo "čistijo, čistijo, čistijo?"

da so pozneje "izčiščeni". In če nas ena čistka bolj presenetijo kot druga, je to zato, ker nismo še zapopadli splošnih načel teh čistk.

Včasih je vzrok padca tega ali onega visokega komunističnega funkcionarja viden na prvi pogled, v večini slučajev pa ni. — Doslej ni še nobenih dokazov, iz katerih bi se dalo sklepati o resničnem vzroku padca Ane Pauker, židinke; notranjega ministra Georgescu-a, sovražnika židov ter ostalih članov vladajoče komunistične tolpe. Za to je več možnih pojasnil, toda nad vsemi in pred vsemi stoji eno: vse to je storjeno za povečanje Sovjetske zveze in po njej — Stalina samega!

Čistke komunistov niso nova iznajdba. — Periodične čistke je odobraval Lenin, češ da se z njih pomočjo ohranja čistost partije. Člani partije, ki so ogrožali njeno edinstvo (kar je pomenilo —

Slike z demokratske konvencije

Truman ulegne vendarle sprejeti nominacijo

CHICAGO. — George E. Allen, intimni prijatelj predsednika Trumana, je izjavil, da bi Mr. Truman sprejel nominacijo, če bi se na konvenciji pojavila mrta točka, s katere se ne bi mogla konvencija nikamor premakniti.

Sicer pa je poglavitni vzrok, da Mr. Truman ne kandidira, prošnja njegove žene, ki nikakor ne želi, da bi bil njen mož še predsednik ali ponovni kandidat.

Povprečni zaslužek zdravnikov je znašal lani \$12,518

Poročilo trgovskega oddelka navaja zaslužke zdravnikov, odvetnikov in dentistov.

WASHINGTON. — Trgovski department je naznanil, da so ameriški zdravniki zaslužili lani leto povprečno po \$12.518 na leto, odvetniki \$9.375, dentisti ali zobozdravniki pa \$7.743.

Poročilo dalje pravi, da 22% vseh zdravnikov in 35% vseh odvetnikov dela na bazi mesečnih plač, zobozdravniki pa samo 8 odstotkov.

Leta 1951 je bil povprečni letni dohodek zdravnikov, ki delajo za mesečne plače, \$9.522, dočim so znašali dohodki onih zdravnikov, ki ordinirajo v privatni praksi, \$13.378. Mesečno plačani odvetniki so zaslužili povprečno po \$8.936 na leto, odvetniki s privatno prakso pa — \$9.375.

Skupni dohodki ljudi v teh poklicih pa so seveda mnogo višji, kot so navedeni njihovi čisti dohodki po odbitku davkov. Leta 1951 so na primer zaslužili doktorji s privatno prakso povprečno po \$22.298 na leto, odvetniki pa \$14.171.

15 mrtvih v tajfunu na Formozi

TAIPEI, Formoza. — Tukaj je divjal v soboto silen tajfun, v katerem je bilo ubitih 15, ranjenih pa nad 30 oseb.

Viharen pozdrav in topel sprejem Mrs. Rooseveltove ob njenem nastopu na konvenciji.

Formiranje koalicij za ustavljenje illinoškega guvernerja Stevensona, čigar popularnost vidoma raste. — Posveti med Kefauverjem in Harrimanom. — Možnost raznih kombinacij.

CHICAGO. — V torek zvečer je nastopila na demokratski konvenciji Mrs. Roosevelt, vdova po pokojnem predsedniku F. D. Rooseveltu, ki so jo delegatje in galerija pozdravili z ogromnimi ovacijami, katere se kar niso hotele poleči. Konvenciji jo je predstavil Paul A. Dever, guverner države Massachusetts, z besedami: "Predstavljam vam prvo ženo sveta."

Mrs. Roosevelt je izjavila, da morajo Amerikanci izgraditi Združene narode ali pa se obsoditi v "brezkončno borbo za golo ohranitev v svetu-džungli".

Rekla je, da so Združeni narodi edina organizacija, potom katere moramo delovati za večje medsebojno razumevanje in za končni mir sveta.

Ožigosanje Trumanovih kritikov

Nato je Mrs. Roosevelt ožigosala kritike Trumanove administracije, rekoč: "So tudi taki, ki bi želeli, da bi orla, naš narodni emblem, zamenjali z nojem (ki potiska pred nevarnostjo glavo v pesek). Dejala je, da je izbira, pred katero stoje Združene države, preprosta in jasna: odločen nastop proti agresiji, ali pa triumf komunizma, ki bi si, korak za korakom, zavojeval vesoljni svet.

Upravičenost nastopa v Koreji

Nato se je odločno potegnila za upravičenost našega nastopa v Koreji: "Naši možje in fantje se borijo tam da se jim ne bo treba boriti na ulicah svojih rojstnih krajev", je rekla.

Kakor uvodoma rečeno, je bila Mrs. Roosevelt deležna tako viharne in spontanosti ovacij, kakor noben drug govornik ali delegat. Ob njenem vstopu v dvorano se je dvignila vsa delegacija in vsa galerija ter jo stoje pozdravljala. Po njenem govoru, ki je trajal dvajset minut, je v dvorani izbruhnil nadaljen vihar aplavza in odobravanja, ko sta se poleg nje pojavila njena sinova, James in John Roosevelt.

Za spravo južnjaki in severnjaki

Medtem so strankini voditelji izdelali načrt za kompromis, ki naj ublaži razkol med južnimi in severnimi demokrati in ki naj prepreči civilno vojno v demokratski stranki.

Koalicije proti Stevensonu

Druge skupine delegatov se zopet sestajajo po sobah in kotih, kjer stikajo glave ter delajo šepetaje načrte za koalicije, ki naj bi ustavile zagon illinoškega guvernerja Stevensona, ki ga spoštano javno mnenje splošja čedalje bolj na površje kot prvega bodočega nominiranca za predsednika, čeprav se ta na vse kriplje brani te časti in se roti, da je njegova edina skrb ter želja, da bi ob prihodnjih volitvah zopet kandidiral za guvernerja države Illinois in da bi bil spet izvoljen.

Sušljanje Kefauverja in Harrimana

Med onimi, ki stikajo skupaj glave, sta tudi kandidata Kefauver in Harriman, ki se posvetujeta, kako bi odvedla Stevensona politični tok iz glavne struge. Na dnevnem redu so že ugibanja, če bi ne bilo morda priporočljivo če bi ta dva kandidata skupno nastopila na eni glasovnici, — eden za nominacijo predsednika, drugi za nominacijo podpredsednika. Druga poročila naznanjajo, da se govori že tudi o kombinaciji Kefauverja in mladega Roosevelta — Kefauver za nominacijo predsednika, Roosevelt za nominacijo podpredsednika.

Prav tako si prizadevata ustaviti naglo napredujočega Stevensona dva nadaljna kandidata — Richard B. Russell in Robert S. Kerr.

Zadnja poročila iz Washingtona vedo povedati, da se je predsednik Truman pričel ogrevati za guvernerja Stevensona, ki ga odnaša tok javnega mnenja s seboj.

Ohio za Stevensona

Michael DiSalle iz Ohio in trije nadaljni kandidati za izvolitev v zvezni senat so v torek indorsirali nominacijo illinoškega guvernerja Stevensona. DiSalle je objubil svoj glas bivšemu ohijskemu zveznemu senatorju Robertu J. Bulkleyu, ki pa je ostal sam samcat in zapuščen.

Utopitev matere in njenih dveh otrok

TRUCKSVILLE, Pa. — Neka mati, ki je bila v blagoslovljenem stanju, je s svojima dvema otrokoma utonila, ko so vsi trije v paniki in strahu pred povodnjjo, ki je že pridrla v njihov dom, zbežali ter zabredli v bližnji narastli potok.

Policist ubil volka

WELLINGBOROUGH, Anglija. — Z neke postaje je pobegnil siv kanadski volk, ki je bil last neke menagerije. Policija je priredila za volkom lov ter ga ustrelila zunaj na polju.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Po pismo naj pride—

Jože Luzar naj pride v našo pisarno po pismo, ki ga mu je pisal G. Jesenko iz Horburgstrasse 100. Bazel, Switzerland.

Trideseti dan—

V petek ob 8. uri jutraj bo v cerkvi sv. Lovrenca sv. maša za pok. Mary Verček na 30. dan njene smrti.

Prvorojenka—

Paulu in Caroline Kovach s Chardon Rd. se je rodila včeraj hčerka prvorojenka. Mlada mati je hčerka Martina in Caroline Šorn, lastnikov znane restavracije na St. Clair Ave., ki sta s tem postala prvi stari oče in stara mati. Častitamo!

Poroka—

V soboto 26. julija se bosta v cerkvi St. Margaret-Mary na So. Euclid poročila Rudolf Stefanič s 18615 Chapman Ave., sin Mr. in Mrs. James Stefanič, ter Marlene Benfield, 916 Roanoke, hči Mr. in Mrs. Benfield.

Dne 27. julija bo Katoliški dan. Proslava v parku društva Sv. Jožefa št. 169 KSKJ (bivša Močilnikarjeva farma) v Clevelandu.

S poletom helikopterjev preko morja ne bo zaenkrat nič

GOOSE BAY, Labrador. — Močni nasprotni vetrovi so prisilili dva velika vojaška helikopterja, ki sta nameravala poleteti preko morja v Evropo, nazaj na njuno bazo. Helikopterja sta se morala obrniti nazaj nato, ko sta končala že tretjino 770 milj dolgega poleta preko morja do Grinlandije. Piloti teh "letečih mlinov na veter" so izjavili, da helikopterja nista mogla vzeti s seboj toliko gasolina, da bi zadostoval za nevarni polet proti močnim nasprotnim vetrovom.

NAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON. — Predsednik Truman je poklical glavne unijske in industrijske voditelje na konicenco v Belo hišo, ki se ima vršiti danes. Predsednik si osebno prizadeva, da se konča 52 dni trajajoča stavka jeklarjev.

CHICAGO. — Podpredsednik Alben W. Barkley je snoči govoril na demokratski konvenciji, kjer so mu delegatje in ostali navzoči priredili tako viharne, prisrčne in dolgotrajne ovacije, kakor še nikomer pred njim. Ovacije so trajale polnih 25 minut.

CHICAGO. — Demokratska narodna konvencija je snoči sprejela s poimenskimi glasovanjem "platformo harmonije." Herman Talmadge, guverner Georgije, je po glasovanju zahteval od predsednika konvencije, naj slednji poskrbi, da bo v rekordu zabeleženo, da je Georgija glasovala proti.

CHICAGO. — Neki zaupnik predsednika Trumana je snoči dejal, da predsednik čaka z ofiциelnim indorsiranjem illinoškega guvernerja Stevensona za nominacijo, dokler se trdno ne prepriča, da bo on izšel kot zmagovalac na konvenciji.

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

83 No. 144 Thurs., July 24, 1952

Titušova "dolga roka"

Ne spominjamo se natanko, toda moralo je biti nekako v letu 1943. Takrat je sedaj že rajni Lojze Adamič zagrozil slovenskim duhovnikom v Ameriki z "dolgo Stalinovo roko," če ne bodo pridni in pokorni in se bodo še upirali prodirajoči Stalinovi sili v Jugoslavijo. Adamičeva grožnja je bila natisnjena v nekaterih tukajšnjih slovenskih časopisih. Razume se, da so takrat Stalin in Tito in Adamič še lepo skupaj držali.

Od tega bo zdaj kmalu že deset let. Kaj se je med tem zgodilo s Stalinovo "dolgo roko," ki je takrat skozi Adamičeva usta žugala preko oceana v Ameriko tukajšnjim slovenskim duhovnikom? Ob Adamičevi smrti je bilo namigavljeno, da ga je zadela "dolga roka" kominforme, z drugo besedo: Stalin. Pa naj ostane zgolj pri namigavanju tudi za nas. V pogledu Adamičeve takratne grožnje naj samo zapišemo, da doslej še noben slovenski duhovnik v Ameriki ni čutil "dolge Stalinove roke" kolikor vemo; smrti, kot jo je užil Adamič, pa mi ne bi privoščili niti samemu Stalinu.

Kako dolga pa utegne biti Stalinova roka, bi se dalo pregledati ob slučajju Stalin — Tito. Tisti Tito, ki je leta 1943 skozi Adamičeva usta posojal svojo lastno roko Stalinu, se je po nekaj letih sam zbal "dolge Stalinove roke." Pa le za nekaj časa. Kmalu je uvidel, da navsezadnje Stalinova roka ni tako strašno dolga, kot je kazalo. Še danes ga ta roka ni zadela, čeprav bi ga rada. In Adamič je tudi uvidel, da "Stalinova dolga roka" ne sega do Amerike, saj niti do Jugoslavije ne. Lojze sicer ni prekladal svoje grožnje ameriškim slovenskim duhovnikom, pač pa se je s Titom vred uprl Stalinovi dolgi roki, in jo zamenjal s — Titovo dolgo roko.

S Titovo dolgo roko menda Lojze ni naranost žugal kakim Amerikancem, pač pa je opazil, da ž njo žuga — Tituš sam! Nič se ni naučil silni moč in dejstva, da se Stalinova roka ni izkazala za tako dolgo, kot je leta 1943 z Adamičem vred še sam verjel. Domislja si, da se je sedaj, ko je zelo skrajšana Stalinova roka, njegova lastna tako podaljšala, da lahko ž njo žuga preko oceana v Ameriko. Komu pa žuga?

Nič novega ne povemo, če zapišemo: Svojci iz Jugoslavije pišejo svojcem v Ameriki: Nikar ne pišite v svoje časopise in liste zoper razmere tu pri nas. Saj že brez tega dovolj trpimo, čemu še povečavati naše trpljenje . . . ?

Kaj povedo taka pisma?

Prvič se vprašajmo: Kako pa svojci tam zvedo, če kak ameriški Janez Svoboda tu kaj objavi v časopisih, kar gre titovcem na živce? Ali Janez Svoboda pošlje izrezek iz tukajšnjega časopisa Francetu Sužniku v Jugoslavijo? Ali morda uprava tistega lista pošilja tja list temu ali onemu? Ali je morda France Sužnik celo naročen na par tukajšnjih protititovskih listov in časopisov? Odgovor je lahak!

Iz tega sledi, da mora imeti titovščina tam ali tu svoje špijone, ki poročajo na primre na OZNO; kdo kaj piše zoper njo. Titove "oblasti" potem poiščejo svoje Janeza Svobode v Jugoslaviji, ki se pač vsi od kraja pišejo Sužnik, torej jih ni ravno težko najti. Od teh oblasti izve Sužnik, kaj je pisal Svoboda v Ameriki, zraven pa tudi izve, da mora svojca v Ameriki posvariti — or else . . .

Drugič se vprašajmo, zakaj Sužniki tako lepo ubogajo na komando tamkajšnjih oblasti in res pišejo sem? Gotovo zato, ker jih skušnja uči, da grožnja ni zgolj v besedah, ampak se spremeni v dejanje. To se pravi, svojci doma TRPIJO pod Titovo dolgo roko, ki po vsem tem ni prav nič dolga, ampak tako čudno kratka, da zadene Sužnika v domovini, ko ne more oplaziti Svobode v Ameriki! Klobuk dol pred to "častitljivo" dolgo roko tirana Tita!

Kar smo tu povedali se točno ujema s poročilom tukajšnjih škofijskih listov preko Trsta. Čitamo: Jugoslovanska komunistična vlada sicer zmerom bolj naskakuje Cerkev, vendar je podobno, da si želi sporazuma z Vatikanom. Tako posnamemo iz jugoslovanskih časopisov, ki se na dolgo in široko razpisujejo o tej možnosti, seveda pod pogojem, da Vatikan zavzame "realistično" stališče napram sedanjemu položaju in ne vztraja na konkordatu. Časopisje pa tudi namiguje, da bo v slučaju odklonitve od strani Vatikana pomnilo to: Življenje duhovnikov in pobožnega kmečkega ljudstva na Hrvaškem in v Sloveniji bo postalo še bolj težko.

Tudi v teh vrsticah se pojavlja "dolga Tituševa roka," ki bi rada udarila vsaj po Vatikanu, ko v Ameriko ne seže, pa je tudi za tak udar — prekratka! Spet mora vzeti udar-

NOVINE

ZA SLOVENCE "SLOVENSKE KRAJINE" V AMERIKI

Malo po Čikagi (Nadele)

V Lemonti je bilo zadnje soboto i nedeljo romanje. Iz vsej krajov so prišli Slovenci v Lemont. Prvi namen jim je bio, ka obiščejo brezjansko-ameriško Marijo Pomagaj i se ji zahvalijo za vso dozdajšnjo pomoč obednim jo pa prosijo, ka bi ešče nadele bila za vse Martija Pomagaj. Zaistino, če kde na sveti imajo Slovenci vzrok se zahvaliti za Marijino pomoč, ga imajo tu v Ameriki. Kak hudo je bilo ameriškim Slovencom pred dvajsetimi leti, kak hudo je bilo pred leti tistim romarom, šteri so bežali z rodnje zemlje pred brezbožnimi komunističnimi morilci. Mnogi so si v kratkoj dobi že odpomogli, drugi pa imajo mogočnost, da si odpomorejo v bližnjaj bodočnosti. Father Odilo je ves navdušeni pripovedavao, kak lepo je bilo na teva dva romarskiva dneva. Tudi romari, štere sam med tem srečao, so znali samo lepo pripovedavati od lemontskij dnevo. Našij prekmurskij Slovencov ne bilo dosta pri tem romanji. Oni do zdaj to prišestno nedeljo imeli svoje romanje i svoje slavnosti. V sredo po tistom romanji, kak sam zgoraj pravo, smo se v Lemonti srečali duhovniki. Naš škof dr. Gregorij Rožman so tam bili celi tijeđen, ka so čakali na naslednjo nedeljo, kda bi naj bila (odpovedana) zlata meša Father Kazimira Zakrajška. Med duhovniki naj omenim Father Štefana Horvata. Njega zato, ar je bio on nekaj časa kaplan v Prekmurji (Belintje) i ga mnogi naši ljudje jako dobro poznajo. Že dugo sva se ne videla. Pa je ravno takši, kak je bio v italijanskom begunskom taborišči:

veseloga smerljajočega obraza.

Kda sam ednok obiskao v Servigliani (Italija) v begunskoj baraki, sam ga najšeo pri kupici vina i falački kruha. — "Znaš, zakaj se nam dnes tka dobro godi. Dnes je v Servigliani proščenje, god te cerkve", je pojasno. "Vam tam v Rimi je dobro, tam znamkar imate vsaki drugi den proščenje, ar je v Rimi koli tristo cerkvi . . ." Pravili so mi, ka je bio Father Horvat ves čas begunstva pri vsem siromaštvi vsikdar veseli i dobre volje.

Kda smo v zbiralni sobi pri frančiškanaj pogrevali nekaj let stare spomine, pridejo Prevzvišeni notri i pravijo, ka do oni šli na letališče, ka prileti iz Ljubljane Father Julij Slapšak. "No, to zna samo Slapšak," sam pri sebi pravo. Iz Ljubljane pride v Lemont na duhovniški sestanek. Več duhovnikov je šlo s Prevzvišenim Juleta sprejemati. Ob trej so ga že pripelali na lemontski brešček. Ne je bio nikaj ranjeni, nikaj obžgani. Komunisti so ga pri miri pustili. Kratko smo se pozdravili, te sta pa šla s Prevzvišenim v posebno sobo, ka je njim povedao prvomi vse novice. (Drgoč dele)

CLEVELAND

Srečno so se vrnoli iz staroga kraja Mr. M. Horvath (Brežnjek). Ob priliki kaj več objavimo, če nam kaj povejo, kak je bilo tam.

25 letnico de obslužavalo to jesen društvo sv. Štavana (KSKJ 224). Društveni odborniki so že na deli s pripravami za to slovesnost.

Nad eno tretjino vseh tovornih avtomobilov v Ameriki imajo farmarji.

Postavili so se

Slovenska skupina v narodni noši, ki se je udeležila nedavno "1952 Fairport Mardi Gras" v Fairport Harbor, je vzbujala največ pozornosti in zanimanja. Kot pove napis na sliki je nastop pripravil Ameriško-slovenski klub. Od leve na desno so: Mrs. Betty Zalar, Jean Zalar, Ronnie Komendat, Frank Snyder, Joe Svičgel Tony Shetina, Hank Zalar in John Shetina. Poleg Slovencev nastopajo v Fairport tudi Finci, Madžari in Slovaki.

ce nase ubogi Sužnik tam doma — uboga para, ki se ga komaj še toliko skupaj drži, da je kam udariti. Čudno čudno trdna mora biti Titova "vlada," ko ne more noben dan "vladati" brez dolge roke, ki — preko Vatikana in Amerike in Kanade in tako dalje — nima kamor bi padla, razen po plečih domačih Sužnikov!

Svaka sila do vremena! Saj Tito in njegovi znajo hrvatski, slišimo. Verjetno znajo tudi slovensko. Hrvatski stavek bodo kajpada prezrli, prešudirali bodo pa vse slovenske v tem članku in potem hajd na lov, da odkrijejo, kdo je ta.

Janez Svoboda!

Slovenci v Argentini

Prisrčna proslava srebrnomašniškega jubileja g. Janeza Hladnika v Lanusu

V nedeljo na praznik sv. Petra in Pavla, je bil v Lanusu slovenski dan. G. Janez Hladnik je ta dan slavil svoj srebrnomašniški jubilej. Za čim lepšo proslavo tega dne so Slovenci v Lanusu sestavili poseben pripravljeni odbor, ki je storil vse, da je slavnost res lepo izpadla. Vabilu tega odbora so se v velikem številu odzvali tako stari, kot tudi novi slovenski naseljenci. Vsi so tega dne pohiteli v Lanus pozdravit gospoda Janeza ter se mu zahvaliti za vse, kar je zanje dobrega storil v 16 letih svojega delovanja med Slovenci v Argentini.

Njegovi farani so cerkev sv. Jožefa okrasili čisto po slov. okusu. Začetek slavnosti je bil napovedan za enajsto uro. Srebrnomašnika so v cerkvi in pred njo pričakovali številni rojaki, med katerimi je bilo več domačinov. Ko se je pojavil v sprevodu pred cerkvijo, so ga vsi prisrčno pozdravili. V imenu Lanuških Slovencev je stopil predenj Drakslerjev Tine ter mu izrekel prisrčne čestitke k jubileju. Gdč. Minka Burja mu je pa izročila šopek nageljnov. V imenu stare slovenske in jugoslovanske naselbine v Argentini je povzel besedo g. arhitekt Sulčić. V kasteljanščini je imel izredno lep daljši govor, v katerem je omenjal z globoko hvaležnostjo vse delo, ki ga je g. Hladnik opravil v Argentini kot izseljenški duhovnik ne samo za Slovence, ampak tudi za Hrvate, pa tudi za Srbe in sploh za vsakogar, ki se je obrnil nanj za pomoč.

Nato se je jubilarnt podal v cerkev ter je imel ob asistenci gg. župnika Oreharja, Kolenca in bogoslovca Bogdana Makovca sv. mašo, med katero je imel tudi cerkveni nagovor. Najprej v kasteljanščini, nato pa v slovenščini. G. jubilarnta je s kratkim nagovorom pozdravil tudi g. župnik Orehar ter je prebral pozdravno pismo, ki ga je g. Hladniku poslal iz Clevelanda prevz. g. škof dr. Rožman.

Med sv. mašo je dovršeno pel slov. lanuški cerkveni pevski zbor pod vodstvom g. Mirka Špacapana.

S tem je bila dopoldanska cerkvena slovesnost končana. Za številne Slovence je bil pripravljen okusen asado. Ob dobrem prigrizku in pijači so se našli prijatelji od vseh strani. Med njimi je ves čas bil tudi gospod Janez, ki je od vseh sprejemal čestitke k svojemu srebrnomašniškemu jubileju in se z njimi pomenkoval.

Tudi popoldanske slovesnosti se je udeležilo zelo veliko ljudi; z onimi, ki so ostali čez poldan, je množica narasla na blizu 500 duš. V pravilni kalkulaciji, da bo naval velik, prevelik tudi za povečano dvorano, in v živni veri, da bo nebo ta dan radodarno z lepim vremenom, so priredili postavlili oder na prostem. Kmalu po drugi uri je začel slavnost g. Nace Hladnik, ki je dal besedo zastopniku slovenskih lanuških faranov g. Lužovcu. V svojem nagovoru na g. srebrnomašnika je očrtal slavljencevo dušnopastirsko pot in zlasti tudi njegovo sedanjo skrb za lanuško slovensko naselbino. Za g. Lužovcem je spregovoril predsednik Jugoslovanskega doma g. Pedro Kebelič, ki je naglašal koliko dobrot je g. Janez izkazal tudi Srbom, Hrvatom in izseljencem drugih narodnosti. Be-

lokranjec g. Repovž se je v svojem govoru spominjal Hladnikovega kaplanovanja v Metliki. G. Franc Kogovšek je čestital k srebrnemu jubileju v imenu vseh tukaj živečih pa tudi vseh doma ostalih Rovtarjev, rojakov iz Hladnikove rojstne fare. Njegova hiša je bila žarišče gospodarskega, prosvetnega in verskega življenja v fari in to delo je potem ruparski gospod vršil dalje na vseh postajah svojega delovanja. G. župnik Anton Orehar je v svojih izjavanjih naglašal, da je ta dan prilika, da rojaki izrazijo občudovanje, spoštovanje in hvaležnost srebrnomašniku za zgled in delo, ki ga je opravil za dušni blagor Slovencev, zlasti izseljencev. Čestital mu je kot sed. dušni pastir za Slovence in v imenu duhovnih sobratov ter se mu zahvalil za vse nesebično delo, ki ga je opravil ter tako domačinom z dejanjem pokazal kaj je slovenski duhovnik.

Kot zadnji govornik je nastopil predsednik Društva Slovencev g. Miloš Stare. V svojem govoru je poudarjal, da so na tej proslavi zgovornejša dejstva kot pa besede. Pogledati je treba samo kraj, v katerem se ta proslava vrši. Kraj sam je najzgovornejši dokaz slavljenceve skromnosti in obenem silne požrtvovalnosti. Slavljencu so pa prišli čestikat k jubileju vsi Slovenci brez ozira na to kedaj in zakaj so prišli v to deželo. To dejstvo samo potrjuje, da je jubilarnt delal za vse. Zato so se vsi zbrali v Lanusu, da gospodu Janezu sežejo v roko, se mu za vse zahvalijo in mu prisrčno čestitajo k jubileju.

Nato so nastopili domači lanuški igralci z Barclayevo petdejansko igro "Rožni venec." Režiser g. Nace Hladnik je vseh pet dejanj smotno povezal z enotnim, pravokusnim, čeprav majhnim prizoriščem. Glavni vlogi sta igrala gdč. Drakslerjeva in g. Čampa in držala gledalce ves čas v pazljivi napetosti do srečnega konca. Pa tudi ostali igralci gdč. Slemčeva, Strahova in Berčičeva ter gg. Rot, Papler in Kunc so svoje vloge odigrali v splošno zadovoljstvo. Bilo je med ljudmi precej solz, na koncu pa tudi dosti navdušenega ploskanja, da so dobili vrli igralci vsaj nekaj zadoščenja za nemajhen trud, ki so ga z igro imeli. Gotovo jih je bil vesel tudi njihov g. župnik. Prav posebno pa so jim bili lahko hvaležni številni staronaseljenci, ki že dolgo z odra niso slišali lepe igre v materinem jeziku.

Med igro je spregovoril burno pozdravljen tudi g. Janez, se zahvalil vsem svojim prijateljem za pozornost in jim priporočil še za naprej v pomoč svoje delo. Povabil je vse navzoče, naj se po končani igri udeležijo še sklepnih popoldanskih pobožnosti v cerkvi. Spet se je cerkev napolnila in ljudstvo je poslalo k nebu še enkrat svoje prošnje za nadaljnje uspehe g. Hladnika, ki naj mu da Bog dočakati še mnogo srečnih in veselih jubilejev.

—Radijske sprejemnike v velikosti zavojčka cigaret se odvrli v večji množini onstran železnega zastorja, da bi omogočili po komunizmu zaslužjenim narodom poslušanje radijskih oddaj iz svobodnega sveta.

Čikaške novice

Chicago, Ill. — Zadnje čase je bilo več faranov sv. Štefana žrtve nesreč.

V soboto 19. julija je bil pokopan Edward Dean Sinkovec iz 2031 W. 22. Pl. Pokojnik je šele pred nekaj tedni odšel v mornariško vojaško službo, kjer je pri kopanju utonil.

Dne 19. junija so se odpeljali na kratek oddih v Wisconsin Jože Žnidaršič z ženo Agnes, njegov sin Jože s svojo ženo in sinom. V bližini Milwaukeeja se je v njihov avto zaletel v neki drug avto. Takoj so bili mrtvi Jože Žnidaršič, star 74 let, njegova žena Agnes, stara 70 let, sin Jože, star 35 let in vnuk Lynn, star 9 let. Težke poškodbe pa je dobila žena Jožeta Žnidaršiča, ml. Pokojni Jože Žnidaršič je bil doma iz okolice Brežic, živel pa je na 1656 W. Cermak Rd. Vsi pokojni naj v miru počivajo žalujočim ostalim pa naše globoko sožalje.

* * *

Teta štokljka se je oglasila pri družini Lovro in Štefke Pirc, 2123 W. — 21. Pl. in jima pustila ljubko hčerko, katero bodo krstili na ime Ana — Marija. Častitamo!

* * *

Zaradi jeklarskega štrajka je že več tovorn obrat omejilo, nekatere pa so ga popolnoma ustavile.

* * *

Dela v novi cerkveni dvorani sv. Štefana so končana. Slovesna otvoritev pa je preložena na poznejši čas.

* * *

Drugače preživljamo v Chicago hudo vročino in kdor le more, se posebno ob nedeljah rad umakne ven iz mesta in si poišče kako prijetno senco, da se shladi. Ludwig Jelenc.

Anne Safred je pela v Trstu

V pismu iz Trsta piše rojakinja Anne Safred, da je sodelovala pri tamkajšnjem zadnjem letošnjem spomladanskem nastopu Glasbene Maticice. Takole piše: "Ko smo prišli v Trst, sem dobila vabilo k sodelovanju na koncertu. To je bil zadnji koncert v sezoni. Poslušalstvo me je že ob vstopu na oder navdušeno pozdravilo. Tamkajšnje časopisje me je javnosti obširno predstavilo."

Zapela je tudi nekaj pesmi za radio, ki bodo posnete na trak prišle ponovno na spored radijske oddajne postaje. Od slovenskih pesmi je zapela: Tam, kjer teče bistra Zila, Pojdem v Rute, Po čem tako lepo dišiš. Tem so sledile angleške.

Anne je obiskala Bled in Bohinj, se mudila nekaj dni v Ljubljani, nato pa se vrnila v Trst. V Cleveland se bo vrnila okoli 20. avgusta.

Po širnem svetu

Znani filmski igralec

Španec Jose Mojica je zavrgel svojo kariero. Hoče kot duhovnik ali redovnik zadostovati za svoje pregrehe, tako je izjavil cerkveni oblag v Madridu.

Bošt živi

Pod tem geslom pripravljajo v Berlinu katoliški nemški dijakovi velik svetovni sestanek vseh katoliških dijakov, ki naj bi se vršil od 19. do 22. avgusta tega leta. Navdušen poziv so razposlali dijakom vseh svobodnih narodov.

SLOVENSKI KATOL. DAN

V NEDELJO 27. JULIJA 1952

v sv. Jožefa št. 169 KSKJ parku
 prej Močilnikarjeva farma

Program od 3 do 4 pop.

PETJE - - - GODBA - - - PLES

Vsi ste vabljeni . . . Vsi boste postreženi.

VSI DOBRODOŠLI

Issued Every
Thursday
for the Yugoslavs
in Wisconsin

Tedenska priloga
za Slovence v
Wisconsinu

OBZOR

THE WISCONSIN YUGOSLAV OBSERVER — AFFILIATED WITH THE "AMERICAN HOME" DAILY

Address
All Communications
to
OBZOR PUBLISHING
COMPANY
830 So. 5th St.
Milwaukee 4, Wis.
Tel. Mitchell 5-4373

LOKALNE VESTI

Čikaška slovenska družina ubita v avtni nesreči v Milwaukee

V soboto, 19. julija zgodaj zjutraj se je na Hwy. 36 v bližini Milwaukee zgodila velika avtomobilska nesreča, v kateri so bili ubiti štirje člani žnidrešičeve družine iz Chicaga, peti in edina preživela članica pa težko ranjena. Mrtvi so: Joseph Znidar, 35, iz 3200 So. Vernon Avenue,

Brookfield, Ill., njegov devetletni sin Lynn, 74-letni oče Joseph Žnidrešič iz 1656 Cermak Road, Cicero, Ill., in njegova 70-letna žena Agnes. Kritično ranjena pa je 34-letna žena Žnidrešičevega sina in mati 9-letnega Lynna, Lucille, ki se nahaja v okrajni generalni bolnišnici v Milwaukee, kamor je bila takoj po nesreči prepeljana. Nesreča se je zgodila ob pol štirih zjutraj eno miljo južno od Hwy. 100, ko se je družina nahajala na svoji poti v družinskem avtu iz Chicaga proti Eagle River, Wis., kjer je nameravala prebiti svoje enotedenske počitnice. Voznik drugega avtomobila, ki je fungiral v nesreči, je bil 28-letni Casimir H. Janiszewski iz Milwaukee, podpredsednik Superior Steel Products Co., 2754 So. 19th St., ki živi na Hwy. 36, eno miljo zapadno od kraja nesreče, in se je vračal od neke privatne zabave proti domu. Janiszewski je bil v nesreči lažje ranjen. Cesta, kjer se je nesreča pripetila, je zelo široka in ima tri vozne proge (lanes). Žnidrešičevi so bili ubiti v njih lastni prog in Janiszewski pripoveduje o nesreči to-le: Vračal se je ob treh zjutraj proti domu z neke domače zabave pri prijateljih v Milwaukee, na kateri pravi, da je popil le štiri steklenice piva in en "highball." Vozil je okoli 40 milj na uro, ko je v jutranjem mraku naenkrat zagledal čikaški avto, o katerem se mu je zdelo, da je zavil iz svoje proge proti sredini ceste in proti njemu, in da je v tem hipu tudi on zavil na levo proti sredini ceste, hoteč preprečiti kolizijo obeh avtomobilov. Pozicija Žnidrešičevega avtomobila pa priča, da je voznik ves čas ostal v svoji prog, in da je Janiszewski moral imeti iluzijo. Vzrok nesreče raziskuje zdaj urad okrajnega prokuratorja. Žnidrešičevi so se odpravili na svoje počitnice v soboto zgodaj zjutraj, da se izognejo dnevnemu avtomobilskemu prometu. Mladi žinder si je baš postavil svoj dom in ga dokončal, da "bo preskrbljen za življenje," kakor je prav dan pred usodno vožnjo na počitnice izjavil. Trupla ubitih članov družine so prepeljali v Chicago, do čim žena Lucille visi med življenjem in smrtjo v milwaški bolnici.

— Kanadski prvi narodni park Banff, ki meri 2,564 kv. milj, je bil ustanovljen leta 1885.

RADO STAUT
direktor slovenske radio ure
v Milwaukee, Wis.

Poslušajte

prvo in najstarejšo slovensko radijsko oddajo na osrednjem zapadu

Ameriško-Slovensko

RADIO URO

v Milwaukee

oddajano

vsako nedeljo dopoldne od 11. do 12. ure centralni čas (od 12. do 1. ure opoldne poletni, odn. vzhodni čas) preko postaj

WRJN in **WRJN-FM**
(1400 k.c.) (100.7 m.c.)

Program vodita in napovedujeta v slovenščini in angleščini
Mr. in Mrs. Rado Staut

Dr. Josip Gruden

Zgodovina slovenskega naroda

Zadnja leta svojega življenja je izkušal grof Friderik z dobrimi deli popraviti prejšnje razuzdanosti. Leta 1450, ko se je praznovalo sv. leto, se je odpravil šestinosemdesetletni stavec v sijajnem spremstvu desetih konjenikov v Rim, da dobi odpuščanje svojih grehov. Toda zdi se, da je šel tje bolj iz gizdavosti kakor pa iz pobožnosti in kesanja. Vazejša pa je pobožna ustanova, ki jo je napravil za pokoj svoje duše, dominikanski samostan Novi kloster v Savinjski dolini. Okoli leta 1449. je začel zidati samostan in cerkev. Tri leta pozneje pa je izdal ustanovni list, v katerem se nazivlje "po božji milosti knez in grof celjski". — Friderik II. je umrl 13. julija 1454. na Sovneku nad devetdeset let star. Pokopali so ga v Celju v minoritski cerkvi.

Ulrik II. ali grof Urh je bil zadnji svojega rodu. Bil je edini še preostali sin grofa Friderika iz njegovega zakona z nesrečno Elizabeto Frankopanko. Za ženo je imel Katarino, hčer srbškega kralja Jurija Brankovića in carigradske Irene Kantakuzene. Imel je torej vplivne rodbinske zveze na balkanskem polotoku. Katarina je rodila grofu Ulriku dva sina: Hermana in Jurija in hčer Elizabeto, ki so pa vsi pomrli že v mladih letih.

Svoje politično delovanje je pričel Ulrik leta 1438: na Češkem kot namestnik kralja Albrehta, kateremu je bil polujec. Toda sovraženiki so ga obdolžili, da hrepeni po češki kroni. Zato ga je Albreht kmalu odstavil. — V naslednjih letih se je bojeval skupno s svojim očetom proti cesarju Frideriku za knežje dostojanstvo in neodvisnost svoje grofije. Ko je bil ta razpor leta 1443. poravnat, je v domačih deželah nastopil mir. Toda duh grofa Ulrika je bil preveč nepokojen, da bi bil mogel dolgo v miru živeti. Začel se je vmešati v ogrske politične zadeve in zlasti nastopal kot zavetnik in varuh svojega sorodnika krajevca Ladislava Posmrtnika.

Na Ogrskem je bil po smrti cesarja Sigismunda leta 1437. Habsburčan Albreht V. postal kralj. Imel je za ženo Elizabeto, njegovo hčer iz zakona s celjsko Barbaro. Ko je Albreht že čez dve leti umrl, je nastala na Ogrskem velika zmešnjava. En del plemstva, kateremu je bil na čelu slavni zmagovalac Turkov, grof Jancš Hunjadi Korvin, je pozval na ogrski prestol poljskega kralja Vladislava III. Drugi del pa je priznal Sigismundovo hčer in njenega, po očetovi smrti rojenega sina Ladislava (Posmrtnika) za prave dediče ogrske krone. Ko je bil mladi kralj še le tri mesece star (15. maja 1440.), je bil že v Stolnem Belem gradu kronan za ogrskega kralja. Grof Ulrik mu je takrat držal nad glavo krono sv. Štefana in je prisegel mesto njegova.

Med tem je prišel poljski Vladislav v deželo in našel med plemstvom mnogo privrženecv. Grof Ulrik in njegov vojskovođa Vitovec pa sta s svojimi četami vdrla na Ogrsko in pričela boj proti njegovi stranki. Ulrik je bil malo srečen. Blizu Raba ga ujame Jancš Hunjadi in pošlje Vladislavu v Budim. Kralj je sicer grofa izpustil, vendar

mu je moral dati 24 svojih ljudi za talnike in priseči, da pride pred njega, kedarkoli bode pozvan. Uspešneje se je bojeval Vitovec, ki je pred Somborjem

M. Škerbec.

Adamičeva posmrtnica

(Nadaljevanje)

O škofu dr. Gregoriju Rožmanu je Adamič napisal kot zlato resnico vse razne lažnjive kleвете komunistične propagande. Najbolj smešna je na strani 228. te knjige, ker trdi, da je škof Rožman na ljubo Italijanom italijaniziral svoje ime in je spreminil svoje ime Gregorij v Gregorio.

Ali je mogoče takega pisatelja jemati resno?

Vse laži, ki so si jih kdaj izmislili komunisti proti slovenski duhovščini ponavlja Adamič v svoji knjigi. Duhovniki so vodili "črno roko," belo gardo, pobijanje pri Sv. Urhu, v Gorjancih, streljali v masah nedolžne ljudi po vsej deželi. Komunistične zločine in poboje Adamič kar lepo pripisuje slovenski duhovščini in pa beli gardi.

Naj navedem le en zgled kleвете proti slovenski duhovščini. Na strani 156 in 157 pripoveduje, da mu je pravila njegova sestra Poldra, poročena Prijatelj,

teljem poljsko vojsko razbil in ujel vojskovodjo Pavla Banfija. Leta 1441. se je posrečilo papeževemu poslancu Julijanu Cesariniju napraviti mir. Vendar se nista niti Elizabeta niti poljski Vladislav odrekli kraljevskemu naslovu. Tudi pravice svojega sina je mati še vzdrževala.

da je neki duhovnik M., ki je stanoval v bližini njenega stanovanja ovadil njenega moža Italijanom, da so ga odvedli v internacijo na Rab. Med tem časom pa, ko je bil mož Anton na Rabu, je dotični domači duhovnik M. prihajal vsak teden nad njo in ji grozil s smrtjo in peklom v družbi oboroženih, ji pravil, da je spravljen že polno ljudi v internacijo ali pa da jih je ubil. . . . Osemkrat da je dotični duhovnik M. prišel nad Adamičev sestro Poldro in ji tako grozil ter se naslajal nad njenim trpljenjem. Ta duhovnik M., da je potem zbežal in da se nahaja sedaj v Združenih državah. Kako da more Amerika sprejemati take bestije?

Na prvi pogled je vsakemu jasno, ki pozna količjak razmere, da je vsa storija izmišljena. Kdo bi bil ta duhovnik z začeto črko M? Dognal sem, da stane Adamičeva sestra Poldra Prijatelj v Ponikvah, župnija Dobropolje. Zdaj mi je bilo pa jasno

no takoj, kdo naj bil ta duhovnik M. V Dobropoljah je bil župnik Merkun, ki biva sedaj v Clevelandu pri svojem sorodniku župniku M. Jagru. Seveda Adamič ni napisal imena tega duhovnika, ki je tako "grozil njegovi sestri," ker se je jasno zavedal, da bi imel opravka s sodiščem, kar bi bilo za njega zelo neprijetno. To je najgrša poteza Adamičevega značaja v tej knjigi, da ne navaja imen onih, ki jih blati, da se žrtve njegovega obrekovanja ne morejo braniti pred sodiščem.

Po vsej verjetnosti tu Adamič blati župnika Merkuna. Vsakdo si lahko v Clevelandu ogleda to "bestijo," kot ga imenuje Adamič. Starček 76 let! Ali je mogoče, da bi ta duhovnik hodil okrog s strojno puško in grozil ljudem s smrtjo in internacijo? Čudno, da ni Adamič napisal, da je prišel kar s kanonom na rami grozil njegovi sestri.

Ko sem g. župniku Merkunu pokazal, kaj piše Adamič o njem, je bil stari in dobri duhovnik presenečen, da je mogoče kaj takega pisati! Menda ni treba povdarjati, da gospod ni nikdar nosil orožja, nikdar hodil okrog z oboroženimi četami, da ni nikogar ne ubil in ne ovadil Italijanom, ve vsak otrok v Dobropolju, kar je samo po sebi umevno, s Poldro Prijatelj, Adamičeva sestra, je govoril morda enkrat ali dvakrat tekom vse okupacije in

Ženske dobijo delo

Ženska dobi delo

Luccioni's Restaurant na 4213 Euclid Ave. išče žensko, ki bi bila pripravljena vršiti splošna dela v kuhinji in čistiti. V pošteve pridejo samo one, ki name ravajo delo opravljati stalno. Šest dni na teden od 8. ure zjutraj do 4. popoldne. Nedelja prost! Hrana in plača po dogovoru. Oglasite se osebno po 11. uri dopoldne. (x)

The BAILEY Co.

MI DAJEMO IN ZAMENJAMO RDEČE MERCHANTS' ZNAMKE

4 popolne department trgovine

NEUSKOČLJIVI!

TRAJNO-BARVNI!

PRALNI!

REG. 69c do 98c

KAKOVOSTNI COTTONI

48^c yd.

- CLOKAYI
- PISANI LAWNI
- PISANI POPLINI
- NOVELTY COTTONI
- ZLATOPISANI
- PISANI CHINTZI
- PISANI BROADCLOTH
- CALICO PISANI

Boljši Cottoni

Regularly 98c do 1.29 yd.

68c yd.

Izborne tkani chambray, vzorčasti pliseji, klokayi, muslini, vzorčasti waffle-ji, ginhami, lawni, vzorčasti broadclothi, novelty vzorci. Vsi z nežnim svilenim videzom.

BAILEY'S četrti nadstropje v vseh podružnicah

komunistične revolucije, ko ji je svetoval, kaj naj naredi, da bi rešila svojega moža iz internacije. . .

(Dalje prihodnjič)

MALI OGLASI

Ziva ograja

Radi bi dobili sadike za živo ograjo (hedge) okoli 4 čevljev visoke. Kličite: RE 1-9577.

Dobra zavarovalnina

je hiša. Dobra investicija je zidani apartment za 6 družin. Posamezna kurjava. Stanovanja se lahko oddajo, vsako po 4 sobe. Vse to v dobri okolici, in za samo \$24,000. Pokličite za sestanek danes. Mr. Shemkunas.

Porath Realty

2828 Euclid Ave.
SU 1-6600

(jul.24,28,30)

Prodaj zemljo v Prekmurju

En oral prvovrstne zemlje na Gornji Bistrici, Prekmurje, po najnižji dnevni ceni. Pišite na BOX N. RR 5, Hamilton, Ontario, Canada. (144)

Hiše naprodaj

V bližini E. 222 St. je naprodaj ljubka 4 in pol sobna hiša z jekleno opremo kuhinje, vrh lijaka je izdelan iz nerjavečega jekla, tla v kleti so pokrita z glinastimi ploščicami. Lijak tudi v kleti. Na zadnji strani ima hiša predverje ali "porč." Vsa vodovodna napeljava iz bakra, nova "Bryant" plinski furnce, zimska okna in mreže, garaža in dovoz.

Na Arcade Ave. in E. 156 St. je naprodaj šestsobna hiša z jedilnico in dnevno sobo, s popolnoma s ploščicami obloženo kuhinjo, novim "Geneva" lijakom in omaro, z 2 spalnicama, z glinastimi ploščicami obloženo kopalnico v pritličju. Zgoraj je izdelana ena soba. Pri hiši je garaža za dva avtomobila, cementni dovoz, kurjava na plin, veliko zemljišče z lepim vrtom, kjer raste trta in sadno drevje.

Kovac Realty

960 E. 185 St. KE 1-5030 (145)

Stanovanje

Zaposlen zakonski par ali 2 poštene dekleti dobijo spalno sobo in druge privilegije. Si lahko tudi kuhajo. Tudi garaža na razpolago. Pokličite MU 1-0089. (144)

Soba se odda

Soba se odda ženski ali dekletu. Si lahko tudi kuha. Pokličite se po 6. uri HE 1-8235. —(145)

Pohištvo naprodaj

Lepo ohranjeno rabljeno pohištvo je naprodaj po zelo ugodni ceni. Tudi dobro ohranjen pralni stroj se proda. Oglasite se na 713 E. 155 St., spodaj. —(144)

POZOR GI!

Hiše naprodaj

Na 1221 E. 71 St., prazna hiša, ima 5 in 5 sob, furnez in 3 garaže.

Imam več hiš na razpolago, po zmerni ceni. Pokličite

George Kasunič

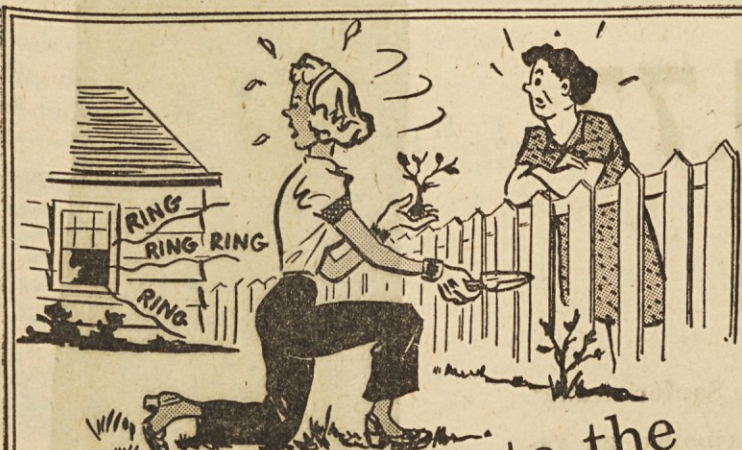
7510 Lockyear Ave. HE 1-8056 (144)

Nujno!

Družina z dvema otrokoma nujno rabi stanovanje. Kličite UT 1-8290! Mirni ljudje, priporočila na razpolago! (145)

Naprodaj

Apartment za 4 družine — 5 garaž, dobri dohodki \$1800 na leto. Eno stanovanje 6 sob prazno. — Nanovo dekorirano. Nahaja se na 5416 Homer Ave. Vpraša se zdalej na gornjem naslovu ali pa pokličite za sestanek Wickliffe 3-0921. (Th)

Could you get to the phone from the yard in less than a minute?

Don't—please don't—hang up before the person you're calling has time to answer! Remember how annoyed you feel when you reach your telephone just a few seconds too late! So do wait at least "ten rings" before hanging up, won't you?

WISCONSIN TELEPHONE COMPANY
Working always to serve Wisconsin better

HENRIK SIENKIEWICZ:

Z ognjem in mečem

Hmielnicki se naslanja tudi na splošno dobro in ne dela nič drugega, kakor vstaja proti pravu in oblasti.

Kneza obide groza od nog do glave. Roke sklene: "Ali naj bom drugi Hmielnicki? O, Kriste!"

Toda Kristus je povesil glavo na prsi; in močkal, tako bolesten, kakor bi ga bili šele pred trenutkom razpeli.

Knez si je očital dalje. Ako on prevzame vladno in ga kancler, senat in vlada razglase za izdajico in puntarja — kaj bo potem? Druga domača vojna? In dalje, ali je Hmielnicki največji in najgroznejši sovražnik države? Saj so se vanjo zaganjale še večje sile, saj je šlo pod Grunvaldom dvesto tisoč Nemcev na Jagelove polke; ko je pod Hocimom stopilo pol Azije v boj, se je zdela poguba še bližja — a kaj se je zgodilo s temi sovražnimi silami? Ne! Poljska se ne boji vojen in vojne je ne pogube! Toda čemu je v očigled takim zmagam, taki utajeni sili, taki slavi, ona, ki je porazila Križarje in Turke ... tako slaba in nadložna, da je pokleknila pred enim Kozakom? Da ji sosedje trgajo meje, da jo narodi zasmehujejo, da njene glaslo nihče ne posluša, da se za nje gnev nihče ne zmeni, ji

vsi prerokujejo pogin?

Ah, temu je kriva baš ošabnost in samoljubje magnatov, tista podjetja na lastno roko, njih samovolja. Najhujši sovražnik ni Hmielnicki, marveč notranji nered, svojevolja šlah-te, ohlapnost in nepokorščina vojske, burnost sejmov, prepiri, nesloga, zmešnjava, slabost, samoljube in nepokornost — predvsem nepokornost. Drevo gnije in prhni od srede. Kmalu je pričakovati, da jo podere prvi vihar — ali ta je paricida, kdor v tako delo roke priklada, preklet on in njegovi otroci do desetega kolena!

Pojdi torej sedaj, zmagalet izpod Niemirova, Pohrebščiča, Mahnuvke in Konstantinova; Pojdi knez-vojvoda, pojdi in vzemi vladno pravo in dajaj zglede potomcem, kako je treba tritati materi drobovje.

Strah, obup in blaznost so stopili knezu na obličje. Grozovito je kričnil, se zgrabil z rokami za lase in padel v prah pred Kristusom.

In knez se je kesal in z dostojanstveno galvo tolkel ob kamnito tla, a iz njegovih prsi se je izvil zamolkel glas:

"Bog! Bodi milostiv meni grešniku! Bog! Bodi milostiv meni grešniku! Bodi milostiv meni grešniku!"

Rožna jutranja zarja je že vstala na nebu, a potem je prišlo zlato solnce in razsvetlilo dvorano. Po prizidkih se je začelo žvrgolenje vrabcev in lastovic. Knez je vstal in šel buditi dečka Zelenjskega, spečega na drugi strani duri.

"Leti," mu je rekel, "k ordinancam in jim veli, da naj skličejo k meni polkovnike, ki stojijo v gradu in v mestu, polkovnike državne in splošne vojske."

Dve uri pozneje se je začela polniti dvorana z brkastimi in bradatimi postavami vojevnikov. Izmed kneževih ljudi je prišel stari Zaczvilovskij, Polanovski, Skrzetuski z gospodom Zaglobo, Vurcel, polkovnik Mahnicki, Volodijovski, Vieršul, Poniatovski, malone vsi oficirji do praporščakov, razen Kušla. ki je bil poslan na Podoblje na prednjo stražo. Izmed državnih sta bila navzoča Osinjski in Koricki. Mnogo znamenitejše šlahte splošne vojske ni bilo mogoče izvlči iz pernca, a zbralo se jih je vendar lepo število — med njimi osebe iz raznih krajev, od kaštelanov pa do podkomornikov ... Brenčal je šum razgovorov in šumelo je kako v ulu, a vse oči so bile uprte na duri, skozi katere se je imel prikazati knez.

Vtem je vse obmolnilo. Knez je vstopil. Obličje je imel mirno, vedro — in le vsled prečute noči zardele oči in stegnjeni obrisi se pričali o prebiti borbi. Ali skozi to vedrino in celo sladkost je prebijala odločnost in neupogljiva volja.

"Velemožni gospodje!" je rekel. "Nocojšno noč sem se razgovarjal z Bogom in z lastno vestjo, kaj mi je storiti: naznanjam vam torej, blagorodni gospodje, a vi oznanite vsemu vištvu, da se radi domovinske blaginje in radi sloge, ki je potrebna v časih nezgod, podajem pod poveljstvo vladarjev."

Gluho molčanje je zavladalo v zboru.

Opoldne tega dne je stalo na grajskem dvorišču tristo Vieršulovih Tatarjev, pripravljenih na pot z gospodom Skrzetuskim,

v gradu pa je knez pripravil starešinstvu obed, ki je imel biti obenem odhodnica našemu vitezu. Kot "ženina" so ga posadili poleg kneza, precej za njim je sedel gospod Zagloba, ker je bilo znano, da je njegova okretnost in odločnost otela "nevesto" iz zadnje nevarnosti. Knez je bil vesel, ker je odvalil breme od srca, in je dvignil kozarec na srečo bodočega zakonca. Stene in okna so drgetala od krikov zbranih vitezov. V predsobah je hrumelo služabništvo, kateremu je načeloval Rzedzian.

"Velemožni gospodje!" je rekel knez, "tretji kozarec naj velja bodočim otrokom. Vrlo gneздо! Dal Bog, da bi jabolka vsak hip.

ne padla daleč od dreves. Iz tega jastreba naj se rode očeta vredni jastrebi!"

"Živeli! Živeli!"

"Na zahvalo!" je zaklical Skrzetuski, zvrnivši ogromen kozarec malvazije.

"Živeli! Živeli!"

"Crescite et multiplicamini!" "Gospod, dožan si, da jih postaviš vsaj pol praporčka!" je rekel smeje se starček Zaczvilovski.

"Zaskrzetušči nam celo vojsko! Jaz ga že poznam!" je kričnil Zagloba.

Šlahta se je zakrohotala. Vino je šlo v glave. Povsod so se videli rdeči obrazi, mrdaajoči brki; vesela volja je naraščala vsak hip.

Imejte HLADNEJŠO KUHINJO to poletje . . .

. . . kuhajte z ELEKTRIKO!

Da, postavite si 1952 električni štedilnik sedaj . . . vaša kuhinja bo hladnejša vse poletje.

Zakaj hladnejša?

Pri električnem štedilniku kuhate z direktno toploto . . . in je peč popolnoma izulirana — zgoraj, spodaj in na vseh štirih straneh.

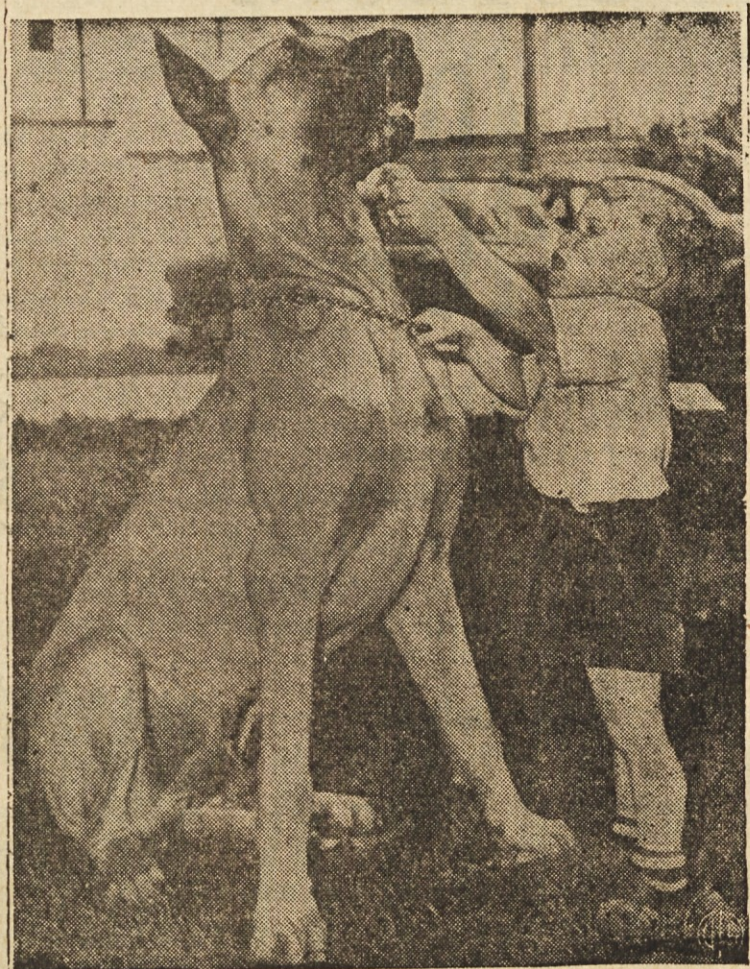
Na ta način prihaja toplota neposredno do hrane, ne pa v kuhinjo. Vam je hladnejše, zrak ostane svež, vaša kuhinja čistejša!

Za hladnejše, snažnejše, lažje in varno avtomatično kuhanje preidite sedaj k električnemu štedilniku 1952.

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

"TEN O'CLOCK TUNES" NAJBOLJŠA GODBA
NAJBOLJŠI TALENTI
JUTRAJ OB 10 — WICA in WGAR * ZVEČER OB 10 — WHK

"GLAVO DOL!" — Ti si morda večji kot jaz, toda zato sem jaz starejši, si misli dveipolletni Lonnie Davis, ko poskuša doseči gobec svojega komaj deset mesecev starega kuža.

"Če je že tako," je klical razigrani gospod Jan, "moram gopodi priznati, da mi je kukavica nakukala dvanajst dečkov."

"Bog daj! Vse štoklje poizdihajo od dela!" je kričnil gospod Zagloba.

Šlahta je odgovorila z novim silnim smehom in smejala so se vsi, da se je kot grom razlegalo po dvorani. Vtem se je pa prikazala na pragu dvorane resna prikazen, pokrita s prahom — ter se, uzrši mizo, gostijo izpremenjene obraze, ustavila med durmi, kakor bi se obojavljala, ali naj vstopi ali ne.

Knez jo je prvi ugledal, namršil obrvi, nadkril oči ter rekel:

"Kdo je tam? A, to je Kušell! S prednje straže! Kaj se čuje? Kakšne novice?"

"Zelo slabe, milostivi knez," je rekel s čudnim glasom mladi oficir.

Nagla tišina je zavladala v zboru, kakor bi jo bil kdo začaral. Kozarci, namenjeni k ustom, so se ustavili sredi poti, vse oči so se obrnile na Kušla, na čigar zmučenem obrazu se je slikala bolest.

"Bolje bi torej bilo, da bi mi ne povedal, ker sem pri kozarcu in vesel," je rekel knez, "ali ker si že začel, dokončaj."

"Milostivi knez, tudi jaz bi rajši, da ne bi bil skovir, kajti ta novica mi nikakor noče iz ust."

"Kaj se je zgodilo? Govori!"

"Bar je . . . vzet!"

— Konec druge knjige. —
TRETJA KNJIGA
I.

Neke lepe noči se je pomikala po desnem bregu Valadinke v smeri proti Dnjestru tolpa jezdecov, obstoječa iz kakih desetih ljudi.

Šli so prav polagoma, toliko da so prestopali. Na čelu, kakih deset korakov pred drugimi, sta jahala dva jezdec, kakor bi bila sprednja straža, a očitno nista imela nobenega povoda, da bi stražila in pazi-

la, ker sta se ves čas medsebojno razgovarjala namesto da bi si ogledovala okolico; sedaj sta zadržala konja, se ozrla na ostalo tolpo in tedaj je eden izmed njiju kričnil:

"Počasi tam! Počasi!"

In tolpa je začela še počasneje hoditi, komaj se pomikajoč naprej.

Naposled, pomaknivi se izza brda, ki je zaslanjalo to tolpo s svojo senco, je stopila na prostor, oblit s mesečno svetlobo in tedaj si lahko razumel opreznost pohoda: v sredini karavana sta namreč dva konja, ki sta šla drug poleg drugega, nesla zibel, privezano za sedli, v zibel pa je ležala nekaka postava.

(Dalje prihodnjič)

HIŠA NAPRODAJ

Da se uredi zapuščina, je naprodaj hiša za 2 družini na 5408 Homer Ave., nanovo dekorirana. Cena \$10,500. Vprašajte istotam.

Jos. Zele in Sinovi

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVENUE

Tel.: ENdicott 1-0583

COLLINWOODSKE URAD

452 E. 152nd STREET

Tel.: IVanhoe 1-3118

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.

Mi smo vedno pripravljeni za najboljšo postrežbo.

Mi dajemo in zamenjamo Eagle znamke

THE MAY CO.'S hladen BASEMENT

Ženske

NYLON nogavice

brez šiva, zanke se ne izpuste

Z majhnimi napakami

\$1 vrednost

69^c par

Najboljše nylon nogavice za vsakdanjo rabo so te: brez šiva z varnimi zankami. V vseh željenih barvah. Mere 8½ do 11.

The May Co.'s Basement Women's Hosiery Department

Deške Sanforized* modre Denim

Dungarees

1.77

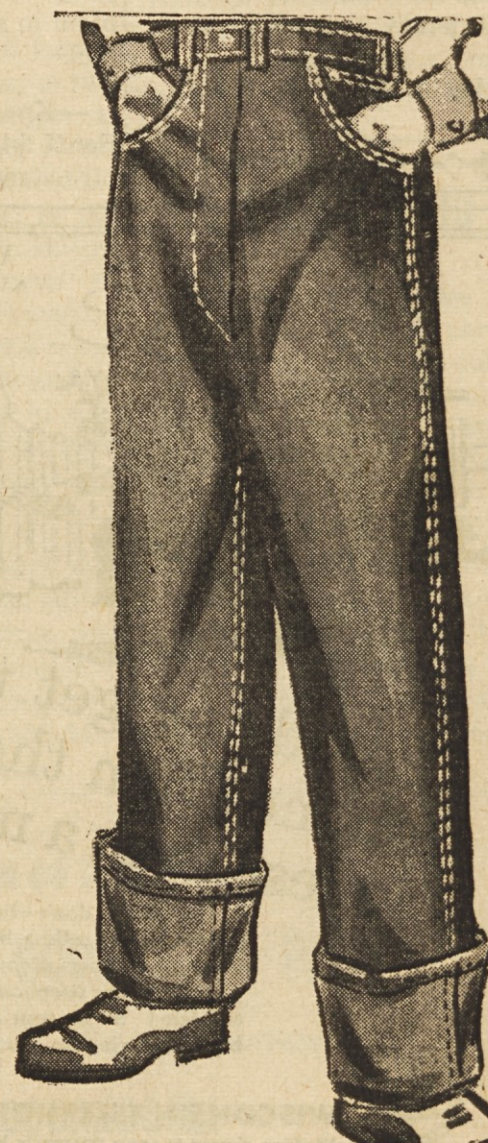
Skrbno izdelane v žepnih kotih in mestih, kjer se najbolj obrabijo.

Za trpežno in dolgo rabo so te modre Sanforizirane* (neuskočljive) denim dungarees najboljše za rastoče dečke. Močno sešite, spredaj zapirac (zipper). Kupite za šolo že sedaj, ker s tem prihranite. Mere 6 do 16.

*Se uskoči manj kot 1%

Sprejemamo pismena in telefonska naročila v soboto do 5:30 pop. in v ponedeljek od 12:30 do 9 zv.—Kličite CH 1-3000

The May Co.'s Basement Boys' Clothing Department

Money can't buy the sentiment expressed by a gift of Flowers from

CENTA
slovenska cvetličarna
CVETLICE ZA VSE PRILIKE
STANLEY in JULIE CENTA,
lastnika
1551 Hayden Ave.
Phone: GL 1-6876
Res.: GL 1-1539

FRANK KLEMENC
BARVAR in
DEKORATOR

18715 Muskoka Ave.
IV 1-6546

Re-Nu Auto Body Co.

Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.

Popravljamo body in fenderje. Welding.

JOHN J. POZNIK in SIN
Glenville 1-3830
982 East 152nd Street

VAS MUČI REVMAZIZEM?

Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu. Vprašajte nas.

MANDEL DRUG
slovenska lekarna
15702 Waterloo Rd.
KE 1-0034

MAX'S AUTO BODY SHOP

MAX ZELODEC, lastnik
1109 E. 61 St.
Tel.: UTAH 1-3040

Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.